

NÕUSTAMINE PÕHIKOO LIS - *COOLMINE COMMUNITY SCHOOL*

Kahel päeval viibisin koolis *Coolmine Community School*. Tegemist oli piirkonna üheksaklassilise tavakooliga. Koolis töötasid nõustaja ja pastor. Mõlemal oli oma eraldi ruum õpilaste nõustamiseks. Kuna nõustamine on individuaalne ja tagatakse kliendi konfidentsiaalsus, siis ei olnud võimalik nõustamise juures viibida.

Lisaks individuaalsele nõustamisele viisid nii nõustaja kui ka pastor läbi tunde klassiruumis. Võimalus oli jälgida ühte nõustaja ja ühte pastori tundi. Mõlemal juhul rääkis kas nõustaja või pastor ning õpilased olid passiivsed kuulajad. Õpilastele jaotati tunni algul nõustaja poolt kätte paljundatud materjal, millest osa jäi tunnis rääkimata. Õpilastel, kellel selle teema vastu huvi on, soovitati materjal ise läbi lugeda. Teemaks oli *Kuidas õppida nii, et kõrvaldada välissegajaid*. Pastor viis läbi tunni *Minu identiteet*.

Nõustaja ja pastoriga vesteldes selgus, et õpilased käivad enam oma probleemidega pastori juures. Õpilane istub pastori vastu ja räägitakse vabalt omavahel vesteldes. Õpilased tunnevad end pastori juures julgemalt ja vabamalt ning seetõttu ka tema poole enam pöördutakse. Nõustajat aga võetakse kui õpetajat, kellele nii mõnigi õpilane ei soovi tulla oma muresid kurtma. Õpilased külastavad vabal valikul nii nõustajat kui pastorit sageli. Seetõttu tuleb nende juurde aeg eelnevalt kokku leppida. Kui õpilasel on tõsine probleem, mis ei kannata edasilükkamist, siis võetakse nad samal päeval vastu.

Nii nõustaja kui pastori poole pöörduvad õpilased erinevate probleemidega. Nimetati samu probleeme, millega pöördutakse nõustaja juurde ka Eesti koolides. Peamised probleemid on suhted vanematega: tülid vanematega, vanemate hoolimatus, ei kuulata ära oma lapse muresid, mis neil on tekkinud kas koolis, suhetes õpetajatega, kaasõpilastega või õppimisega. Suurt rolli mängivad ka vanemate endi probleemid: alkoholi liigtarbimine, vaimne ja füüsiline vägivald lapse suhtes ja vanemate endi vahel, peres laste erinev kohtlemine, vanemate lahutus, üksikvanemaga pere, kõrgendatud nõudmised oma lapsele kodus ja koolis. Samuti ilmnevad õpilastel raskused suhtlemisel kaasõpilastega ja õpetajatega, õpiraskused. Direktoriga vesteldes selgus, et koolis õppivast 352 õpilasest on põhjuseta puudumise ja käitumisega probleeme ainult 4 – 5 õpilasel. Õpilased seda küll ise ei nimetanud, kuid nõustaja ja pastor väitsid, et õpilaste hulgas esineb ka suitsetamist, alkoholi ning narkootikumide tarbimist. Kuna koolis kannavad õpilased koolivormi, siis riietumise osas probleeme ei esine. Sotsiaaltoetused on sellisel tasemel, et pered, kus vanemad on töötud, rahalisi raskusi ei esine. See on ka üheks erinevuseks meie peredega, kus vanemate töötus toob lisaks veel majanduslikke raskusi.

Nõustaja ja pastoriga vesteldes selgus, et nad ei kasuta nõustamisel sellist kindlat süsteemi nagu Eestis. Enamasti lihtsalt kuulatakse õpilane ära, temaga vesteldakse ja vajadusel julgustatakse, arutletakse läbi, kuidas oleks kõige õigem edasi tegutseda. Kokkuleppel õpilasega võetakse ühendust lapsevanemaga ja räägitakse ka temaga. Vajadusel vesteldakse nendega koos ning püütakse probleemile ühiselt lahendust leida. Tuleb tõdeda, et kultuur on erinev, kuid probleemid samad. Probleeme esineb kõigil, kuid rõõm oli näha, et sellele vaatamata olid õpilased koolis viisakad ja kuulekad.

Õpilastel on neli kohustuslikku ainet: inglise ja iiri keel, matemaatika ja geograafia. Ülejäänud õppeained on valikained, mille vahel saavad õpilased ise valida. Õpilased täidavad lehe, kuhu märgivad oma eelistused. Direktor komplekteerib selle alusel järgmiseks õppeaastaks õpilased klassidesse.

Kutseõppeasutust külastades näidati erinevaid õppeklasse, mis olid kaasaegselt sisustatud. Tänu sellisele sisustusele on võimalik ette valmistada õpilasi, kes tulevad toime töötamisega kaasaja töömaailmas. Vestlesime viie sotsiaalhooldust õppiva õpilasega, kes kiitsid oma kooli ning eriala valikuga olid need õpilased igati rahul. Õpilased tundsid end vabalt ning julgesid oma mõtteid ja arvamusi avaldada.